
Rakovina prsu stále raketově stoupá

Rakovina prsu stále raketově stoupá

Za posledních 30 let vzrostla o 120 procent * Ročně onemocní 5500 žen a zemře přes 2000

V České republice raketově stoupá rakovina prsu u žen. Dokonce za posledních třicet let narostla o sto dvacet procent, a to je nejvíc ze všech druhů rakovin. Ročně onemocní zhruba 5500 žen a dva tisíce na ni zemře.

Česká republika je spolu s Itálií na 16. místě v Evropě a v počtu zemřelých zaujímá spolu s Německem 11. místo. Nejlépe jsou na tom skandinávské země.

„Jsou to otřesná čísla a i když ženy o rakovině prsu dnes už hodně vědí, přesto stále prevenci nevěnují dostatečnou pozornost,“ vysvětluje prof. Zdeněk Dienstbier, předseda Ligy proti rakovině. Liga tento týden zasvěcuje boji proti rakovině, který je zaměřen právě na prevenci onemocnění žen. A to nejen rakoviny prsu, ale i děložního hrdla, vaječnicků a všech dalších druhů rakoviny.

Zvlášť varující je, že rakovina prsu se přesouvá i na velmi mladé ženy, ač dříve to byla spíše doména žen starších. Přibližně sto žen do 35 let každoročně tímto druhem rakoviny onemocní.

Pravidelné prohmatávání

Profesor Dienstbier tvrdí, že každá žena by se měla sledovat a pravidelně kontrolovat stav svých prsů. Znamená to prohmatávat je včetně podpaží a jakmile zjistí sebemenší bulku, změnu velikosti a tvaru prsu, okamžitě jít k lékaři.

To potvrzuje i doktorka Marie Bendová, onkoložka z gynekologickoporodnické kliniky **3. lékařské fakulty UK** a Fakultní nemocnice Královské Vinohrady.

„Žena si zpravidla nahmatá bulku, když už je velká v průměru dva centimetry, a to už je moc,“ říká onkoložka. Dodává, že rakovina prsu se ale nemusí projevit pouze bulkou. „Někdy je na bradavce nebo ve dvorci jakoby ekzém, který mokvá. I to může být rakovina prsu. Často se však léčí jako kožní onemocnění. Pokud mokvání nezmizí do 14 dnů, měla by žena okamžitě na onkologické vyšetření,“ varuje doktorka Bendová.

Zadarmo od 45 let

V České republice, jako v jedné z mála zemí na světě, mají ženy od 45 do 69 let hrazeno mamografické preventivní vyšetření prsů.

Mamograf totiž zjistí velikost nádoru již od několika milimetrů, a pokud se podchytí včas, je nádor plně vyléčitelný. Často je vyšetření na mamografu, které by se mělo opakovat každé dva roky, doprovázeno i ultrazvukem.

Ženy mimo uvedenou věkovou hranici nemají ze zdravotního pojištění mamografické vyšetření prsu hrazeno a platí si ho sami. Stojí zhruba 500 korun.

„Přestože tuto možnost ženy mají, na preventivní prohlídku chodí jen třicet procent žen, a to je rozhodně málo. Jednou za dva roky by ji mělo absolvovat 1,6 miliónu žen,“ říká prof. Dienstbier. Například v letech 2003 a 2004, které už jsou kompletní, bylo vyšetřeno 480 000 žen a u 2142 byl zachycen karcinom prsu. Nejvíce na prevenci chodí ženy v kraji Libereckém, Vysočina, Královéhradeckém a Jihomoravském, nejméně v kraji Ústeckém, Karlovarském a Olomouckém. Špičkový lék - herceptin

Na rakovinu prsu je v současné době nejmodernější lék, který se jmenuje herceptin. Dříve se používal pro ženy v pokročilém stádiu onemocnění. Klinické studie ale ukázaly, že je nezastupitelný u žen, kde se nemoc teprve vyvíjí. Podaný v první fázi může vyléčit až 90 procent nemocných.

Docent Luboš Petruželka, přednosta onkologické kliniky Všeobecné fakultní nemocnice v Praze, tvrdí, že léčba ale není pro všechny ženy, pouze pro ty, které mají tzv. HER2 pozitivní nádor. A tuto léčbu by potřebovalo asi 300 až 400 žen ročně.

Lék byl pro časná stádia schválen v Evropské unii a tudíž i v ČR. Zatím ale nebyl zařazen do lékové vyhlášky a nemá tedy stanovenou úhradu od zdravotní pojišťovny a indikaci pro časná stádia. To by zřejmě mělo přijít s novou lékovou vyhláškou od ledna příštího roku. Zatím je tedy jen na onkologických centrech, aby se domlouvala se zdravotními pojišťovnami na možnosti nasazení léku. Léčba je totiž drahá, stojí asi milión korun za rok, ale určitě se vyplatí.

„Může zachránit životy žen,“ říká docent Petruželka. Tímto lékem by se mělo léčit pouze v onkologických centrech, kde je záruka, že bude efektivně nasazen.

„Pravidelné prohlídky u gynekologa, na mamografu a samovyšetřování prsů by měly být samozřejmostí v životě každé ženy. Jen tak snížíme počty nemocných,“ říká prof. Dienstbier.

Co nejvíce škodí

* kouření

- * nadměrné užívání alkoholu
- * nestřídmá tučná strava
- * nedostatek ovoce a zeleniny ve stravě
- * nedostatek pohybu

Jak se vyvarovat

- * pravidelně měsíčně provádět samovyšetření prsu
- * pravidelná prevence u gynekologa
- * pravidelné vyšetření na mamografu

Foto popis| Mamografické vyšetření je důležitou součástí prevence rakoviny prsu. Ve výřezu prsu s nádorem zobrazeným jako bílé místo.

Foto autor| Foto archiv

Václav Pergl